

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Communi,
Excommunicatione, Suspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

4 Vtrum Per indignam ordinis vsurpationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

num possint etiam exponi de ordinatione non substantialiter irrita, sed non conuenienter facta iuxta Ecclesiæ consuetudinem, iuxta hunc vero sensum subditur, *Ne sibi licentiam talis vsurpationis faciat, decreuimus ut a gradu sacerdotatus, vel leuitici ordinis, quem per se adepti sunt, deponantur, si iudicio abiciantur, tales enim merito iudicati sunt remouendi, quia prauentur sunt consuetudini.* Quæ omnia verba nullam continent poenam ipso iure latam, sed ferendam etiam si admittamus cadere super ordinationem substantialiter validam: ergo nullam habemus fundamentum ad asserendum in eo casu incurrir irregularitatem. Solum est aduertendum, quoties contigerit aliquem ordinari sine aliqua caremonia, & solennitate accidentali, iuxta ritum Ecclesiæ necessaria, vt esset verbi gratia, vnctio aliqua, vel manus impositio accidentalis tunc non debere, neque posse licite ordinatum vt ordine suscepto, donec defectus ille suppleatur, argumeto textus in cap. vii. de sacra Vnctione, in principio, & in c. i. & vltimo, de sacramentis non iterandis. Id autem non est propter irregularitatem, vel aliquam poenam ipso iure impositam, hæc enim nulla est, licet arbitrio iudicis sit imponenda iuxta Glossam in capitulo. *Quod si quis, Super eo, verb. Diuidatur, de Elect.* Sed prouenit ex eo quod ille non censetur integre, & sufficienter ordinatus iuxta Ecclesiæ ritum, & ideo donec in ipso compleatur, vt non debet ordine suscepto, sicut baptizatus sine solennitate non est confirmandus, donec solennis ritus baptismi circa illum perficiatur. Potest autem in eo casu secunde suppleri defectus ille per Episcopum absque alia dispensatione, & tunc poterit libere vt ordine suscepto, & ad altiores ascendere, nisi per aliquam hominis sententiam impediatur.

Vltimo loco hic dici posset de illo, qui nondum suscepto Confirmationis sacramento ordinatus est, an inde contrahat aliquod impedimentum. Sed quia res est facilis, breuiter dicendum est, in eo casu recipi characterem ordinis, & vsum eius, absque nouo impedimento ascendendi ad superiores ordines. Primum certissimum est, quia character Confirmationis, sicut non est necessarius ad valorem aliorum sacramentorum, ita neque ad valorem ordinis. Secundum etiam patet, quia nullo iure tale impedimentum latum est: nec culpa illa adeo grauis, vt tanta poena censetur digna. De qua videri possunt dicta in Tertio Tomo, Disputatione 38. sectione prima. Dixi autem non contrahere nouum impedimentum, quia ipsamet carentia Confirmationis aliqual impedimentum est, & illud semper manet donec tale sacramentum recipiatur.

SECTIO IV.

Primum, Per indignam ordinis vsurpationem incuratur irregularitas.

Ensus questionis. Dupliciter administrantur sacramenta, primo a ministro, cui per se & ex officio hoc conuenit, qui ad illud munus per se consecratus est: secundo propter necessitatem a quocunque ministrante, quod peculiare est in baptismo, & extenditur ad matrimonium, quatenus ab ipsismet contrahentibus efficitur. Hic ergo non est sermo de posteriori modo, suppono enim ex tali ministerio, etiam si indigne, aut contra Ecclesiasticam prohibitionem fiat, non incurrir irregularitatem, quia non inuenitur in iure expressa: agimus ergo de priori modo, qui semper pertinet ad ministerium alicuius ordinis. Quia vero ministerium ordinum, & sacramentorum collationem, & plura alia officia Ecclesiastica comprehendit, ideo generaliter de to-

to vsu actiuo seu ministerio ordinum dicendum est. Dupliciter autem peccari potest in hoc ministerio, scilicet vsurpando ministerium ordinis non habiti, vel male vtendo ordine habito. Hic de priori modo, de posteriori in sequenti sect. dicemus.

Regula igitur generalis sit, Irregularitatem incurrere aliquem ordinem vsurpando, id est, ministrando in ordine quem non habet. Ita colligitur ex cap. i. & 2 de Clerico non ord. minist. Duplex enim poena in eo cap. i. imponi videtur huiusmodi vsurpatori Ecclesiastici ministerij. Prior continetur in illis verbis, *Abiciatur de Ecclesia*: quæ videtur excommunicationem significare, non ipso iure latam, sed ferendam, nam verbum illud *abiciatur*, hominis ministerium requirit. Alia continetur in illis verbis, *Nunquam ordinetur*, quæ aperte significant irregularitatem. Aduertendum autem est, hæc irregularitatem incurrere posse, vel à clerico vel à laico, à clerico quidem, si ministrat in superiori ordine, quæ non habet, & de hoc certum est incurrere hanc irregularitatem, ita vt perpetuo promoueri non possit, vt expresse dicitur in dict. ca. 2. De ministerio autem in ordine iam suscepto dicitur ibidem, tantum manere suspensum ad tempus ad Episcopatum usque. Vnde videtur quoad hunc effectum illam non esse irregularitatem, sed suspensionem, atque adeo irregularitatem hanc in clerico non esse totalem, sed tantum quoad ordines nondum susceptos, cum illa vero coniungi temporale impedimentum suspensionis quoad ordinem iam susceptum. Imo si attendatur dictum cap. 2. non videtur imponi suspensio omnium ordinum prius susceptorum, sed tantum postremi, seu præcipui ex illis. In casu enim illius textus Diaconus sacrificandi officium vsurpauerat, propter quod prohibetur ad sacerdotium promoueri, suspenditur autem à Diaconatu. Vnde iuxta regulas superius datas de suspensione, ille non videtur mansisse suspensus à Subdiaconatu & infra, licet Abbas ibi dicat, illum manere suspensum à Diaconatu, de inferioribus vero nihil dicit.

At vero Hostiensis latius videtur loqui de ordinibus susceptis: & eodem modo loquitur Angelus verb. *Irregularitas*, n. 38. & Syluest. verb. *Dispensatio*, & significat Nauarr. numero 243. in fine, & clarius Maiol. lib. 4. ca. 13. num. 3. & alij authores simpliciter dicunt hunc manere irregularem, nulla facta distinctione de promotione ad ordines non receptos, vel de vsu receptorum. Ac denique in dict. ca. 1. absolute irregularitas fertur pro hoc delicto, talisque est respectu laici, vt statim dicam: ex ergo non similis erit respectu clerici? iuxta quam opinionem aliter exponendum est d. cap. 2. nimirum, Diaconum illum sacrificando mansisse simpliciter irregularem, & suspensionem, de qua ibi est sermo, non fuisse distinctum impedimentum ab irregularitate, sed ex vi illius ortam, ideoque non tantum esse à Diaconatu, sed etiam à reliquis inferioribus ordinibus. Solum ergo est ibi constituta differentia quoad dispensationem, quia illa irregularitas quoad effectum non ascendendi, non committitur Episcopo, sed Papæ reseruata manet, vt Hostiensis, abbas, Angel. Syluest. Nauarr. & communiter omnes docent contra Glossam ibi. Quæ contrarium sentit, quia talis dispensatio non prohibetur Episcopo. Sed melius colligeret, quia ei non conceditur, ideo eam non habere. At vero dispensatio in illa irregularitate quoad alium effectum non vtendi ordinibus susceptis, conceditur Episcopo in illo textu: nominatur autem specialiter Diaconatus, nõ quia in aliis liceat sine dispensatione ministrare, sed vt significetur concessa potestate dispensandi in illo, concedi etiam ad dispensandum in inferioribus. Nec obstat quod illa suspensio videtur fuisse ad tempus, vt indicant verba illa *biennio, vel triennio*: non enim ita est, sed est illa suspensio, de se perpetua donec dispensetur.

penetur. Nec Pontifex in eo loco praescribit, ut suspensio illa tantum per biennium, vel triennium duret, sed potius indicat ut ante illud tempus non detur dispensatio; concedit autem ut postea dari possit, ad id tamen non obligat, sed arbitrio Episcopi id committit, hoc enim significant illa verba, *Pro tua maneat promissione suspensus*, id est, secundum quod tibi visum fuerit. Et iuxta hanc interpretationem consequenter dicendum est, si talis Diaconus, non obstante tali impedimento in suo ordine ministrat, non incurrere nonam irregularitatem, quia illa non est propria suspensio, sed irregularitas: irregularis autem ministrando non incurrit novam irregularitatem, ut supra visum est.

⁴ Hae opiniones probabiles sunt: mihi tamen prior *Prior exp. si.* magis probatur, tum quia tota illa interpretatio *via praefertur* 2. minus simplex, minusque vitata videtur, cum tamen ad illam opinionem tuendam videatur necessaria: tum etiam quia materia odiosa potius est leniendi, quam restringenda: per illam vero expositionem plus ampliatur poena, quam verba legis cogant. Recte ergo intelligitur illa poena quoad ordines iam susceptos de suspensione solius Diaconatus, quia in lege ita limitatur. Intelligitur etiam optime de suspensione ad tempus, ut expresse Panormitanus exposuit: & patet ex illis verbis *biennio, vel triennio*. Quod autem subiungitur *pro tua promissione*, intelligitur quoad arbitrium inter illos duos terminos, non vero quod etiam ultra triennium possit voluntate Episcopi amplius durare illa suspensio. Atque ita concluditur, irregularitatem, quam contrahit clericus ministrans in ordine superiori, quem non habet, tantum esse quoad promotionem ad ordines superiores, habere tamen adiunctam suspensionem temporalem vni tantum ordinis iam suscepti, scilicet illius qui fuerit supremus inter ordines iam receptos a clerico. Hinc vero consequenter fit, si Diaconus, verbi gratia, ministrat in Diaconatu ante ablata suspensionem, irregularem fieri denuo, quia violat propriam suspensionem.

⁵ Sed occurrit obiter dubium de clerico per saltum *Clericus per* promotum ad Diaconatum, v.g. qui ministrat in *saltum pro* subdiaconatu, quem praetermisit. Ad hoc dubium *motu qui in* respondendo, illum in primis manere irregularem *praetermissio* quoad talem ordinem suscipiendum ex dicto cap. 1. *ministrat,* Unde fit, ut etiam maneat irregularis ad ascen- *an sit re-* dendum ad superiores ordines: & consequenter *gularis.* sequitur illum esse perpetuo impeditum ab executione Diaconatus, quia irregularitas priuans subdiaconatu, priuat quantum est ex se Diaconatu, ut est manifestum in clerico in minoribus constituto ministrante sollemniter in subdiaconatu, quem non habet, ille enim irregularis manet, ne possit ascendere ad subdiaconatum, & consequenter omnino priuatur Diaconatu: ergo quando tale impedimentum inuenit Diaconatum iam receptum (quod accidentarium est) cum non possit ipsum characterem expellere, saltem impedit perpetuo vsum eius.

Obiectio. Dices, ergo maiori poena afficitur Diaconus ministrans in subdiaconatu, quem non habet, quam in sacerdotio, quia propter illud delictum perpetuo priuatur vsti Diaconatus, propter hoc vero solum ad tempus. Item propter illud excluditur a susceptione Subdiaconatus & sacerdotij, propter hoc vero tantum sacerdotio priuatur. Consequens autem videtur inconueniens, quia illud posterius grauius delictum est. Respondetur, illud non esse absurdum, quia in hac poena attendendum est ad bonum, quo immediate priuat, & hoc maius est in priuatione sacerdotij quam Subdiaconatus, licet inde consequatur aliud grauius incommodum. Adde, licet ex parte obiecti deformius sit sacrificare sine sacerdotio, quam tantum sollemniter Epistolam sine Subdiaconatu,

A tamen quando hoc posterius fit post ordinationem per saltum, & post nouum impedimentum inde contractum maiorem interuenire contumaciam, & inde posse delictum augeri, & fieri maiori poena dignum in foro Ecclesiae. Nihilominus tamen verisimile mihi est, in eo casu non incurri speciale illam poenam suspensionis à Diaconatu latam in dicto cap. 2. quia illa specialiter lata est in eum, qui ministravit in ordine superiori, quem non habet; & ideo non oportet eam extendere ad eum, qui solum ministravit in inferiori ordine praetermisso, maxime cum alio titulo priuatus maneat executione Diaconatus, ut dictum est. Quod si hoc ita est, multum minuitur illa poena, quia per se priuatur Subdiaconatu, superioribus vero tantum consequentem quadam, ideoque obtempera dispensatione ad recipiendum Subdiaconatum, & in illo recepto, consequenter manet ablatum omne impedimentum circa superiores ordines exercendos, vel recipiendos. Ut autem talis dispensatio legitima sit oportet in petitione dispensationis exprimere impedimentum illud, ut contractum per administrationem in ordine praetermisso in altera ordinatione persalutem.

Sed quid, si sacerdos simplex ministrat in Episcopali ordine, quem non habet. Confirmando, Ordinando. Respondeo, per illud ministerium incurrit irregularitatem, quia licet inter Canonistas, & Theologos sit dissensio, an Episcopatus sit ordo, necne: tamen quoad hunc effectum omnes conueniunt esse loquendum de functionibus Episcopalis consecrationis, sicut de ministerio cuiuscunque ordinis sacri, quia vel Episcopatus reuera est ordo, vel certe reputatur tanquam ordo, quatenus essentialiter includit characterem sacerdotalem, qui ex vitalis consecrationis extenditur, & quali eleuatur ad illas functiones, quae sunt propriae consecrationis Episcopalis. Unde in praedicto casu sacerdos solum manet irregularis ne in Episcopum consecrari possit; in sacerdotio vero manebit suspensus biennio, vel triennio arbitrio Episcopi: ab executione autem inferiorum ordinum non manebit impeditus iuxta d. c. 2. de Cler. non ordin. ministr. eiusque intellectu, quem sequimur.

⁶ Sed quid, si Diaconus Pontificalia vsurpet; aut subdiaconus sacerdotalia, nunquid manebit irregularis quoad promotionem ad sacerdotium, & hic ad Diaconatum? Nam hic casus in textu illo non definitur, & ex eo tantum videtur colligi, puniri hunc in eo, in quo deliquit, id est ut careat eo, quod vsurpauit, ut ibi Glossa & Doctores notarunt, ergo in rigore solum impeditur ascendere ad eum ordinem, vel consecrationem, cuius ministerium vsurpauit, non vero ad inferiorem, in quo non ministravit, quia haec priuatio sequitur ex illa: potest enim quis priuari superiori ordine, quamvis non priuetur inferiori, ut per se notum est. Sed fortasse quis dicet vsurpationem superioris ordinis esse virtutalem quandam vsurpationem ordinis intermedij, ideoque incurri irregularitatem, quae impedit ascendere ad vtrumque. Sed hoc de virtuali vsurpatione fortasse in rigore verum non est; quia licet vnus ordo alium supponat, non tamen se virtualiter includunt, praesertim in suis actionibus & ministerijs. Et praeterea, consideratio illa nimis spectulativa est, ad extendendam poenam in lege non expressam: alioqui consequenter dicendum esset, qui in quocunque ordine, quem non habet ministrat, manere irregularem simpliciter quoad omnes inferiores ordines, vel ut non recipiat quos non habet, vel ut eis non vtatur, si quos habet: cuius oppositum probabilius esse diximus. Unde ex vi illius cap. 2. videbatur dicendum in dictis casibus solum incurri irregularitatem ad non recipiendum ordinem, qui vsurpatus est: circa intermedium vero non incurri propriam

propriam irregularitatem, sed temporalem suspensionem, pro eo, scilicet tempore pro quo manet talis clericus suspensus in suo principali ordine iam suscepro. Vt v.g. Si Subdiaconus sacerdotium vsurpet, ad sacerdotium nō poterit absolute promoueri, & quia à subdiaconatu manet suspensus triennio, pro eodem tempore non poterit ad Diaconatū ascendere, quia dum quis est ab inferiori ordine suspensus, non potest ad superiorem promoueri, vt supra visum est: tamen finita illa suspensione, ex vi illius textus nō videtur hic manere impeditus quominus ad diaconatum promoueri possit. Dico autē ex vi illius textus, quia considerata dispositione c. 1. eiusdem tit. sic delinquens irregularis efficitur ad quemcumque ordinem de nouo recipiendum, quia ibi absolute dicitur, *Non ordinetur*, quod magis in sequenti puncto declarabitur.

Vltimo queri potest quid si Episcopus sit consecratus per saltum prætermisso Diaconatu, vel inferiori alio ordine, an fiat irregularis exercendo pontificalia. Dico autem prætermisso, & c. quia si sacerdotium fuisse prætermisum, nulla esset consecratio Episcopalis, & sic ministrando pontificalia sine dubio incurreretur irregularitas iuxta dicta. At in alio casu distinguendum est, aut enim confert ordinem, quem non habet, aut alium, quem habet, vel exercet quemcumque alium actum Pontificatus. In hoc posteriori casu non manet irregularis ex hoc capite, quia non potest dici ministrare in ordine quem non habet, incurrere vero aliam, quia ministrat suspensus, nisi dispensatus sit. In alio vero casu videtur incurrere irregularitatem, quia confert ordinem, quē non habet, quod maxime verum erit iuxta opinionem communem, quod talis ordinatio est nulla, quia ad conferendum quemcumque ordinem necessarium est habere illum, licet non sufficiat sine consecratione Episcopali, de qua latius in quart. distinct. 2. vbi ita sentit D. Thom. quaest. 1. Paludan. & alij, & Summistæ verb. *Ordo*, Maiolus libr. 4. capit. 1. num. 9.

Dicendum enim superest de laicis, an vsurpantes hæc ministeria clericorum, hanc etiam irregularitatem incurrant. Quod dubium tetigi in 3. Tomo, Disputat. 31. sectio. 4. in fine. Vbi improbaui opinionem negantem laicum incurrere hanc irregularitatem, & plures auctores pro hac sententia reuli, quam omnino veram esse censeo. Hic vero ulterius explicandum occurrit, qualis sit hæc irregularitas an scilicet totalis sit, ita vt nullū ordinem suscipere possit qui sic deliquit, an vero aliqua sit limitatio adhibenda. Et ratio dubitandi est, quia clericus nō incurrit totalem irregularitatem, vt dictum est, sed tantum quoad promotionem aliquorum ordinum: ergo cum eadem proportione de laico iudicandum est. Considerandumque erit, in quonam ordine laicus ministraverit: & dicendum, eum manere irregularem quoad receptionem talis ordinis, & superiorum eius, non vero quoad receptionem inferiorum, in quibus nihil deliquit. Nam si clericus quoad vsum illorum non manet irregularis, cur debet manere laicus ad eorum receptionem? Nihilominus dicendum est, laicum vsurpantem quodcumq; ministerium sacrorum ordinum, excludi omnino à clericatu, ita vt nullum, vel minimum ordinem recipere possit. Hæc est communis sententia auctorum, quos supra reuli: & colligitur ex dict. ca. 1. dicente simpliciter, *non ordinetur*, quæ cum sit absolute negatiua locutio, vniuersali æquiualeat, nec potest à nobis limitari, nisi forte ex parte personæ, & iuxta dispositionem alterius legis, scilicet, c. 2. eiusdē tit. & iuxta communem interpretationem quæ habet, eum, qui committit hoc crimen, non posse aliquem ordinem recipere, quem non habet: vnde cum laicus nullum habeat, nullum potest recipere. Nec refert quod hæc pœna maior respectu laici esse videat-

tur, tum quia hoc est accidentarium, quia pœna ex se vniuersalis est: tum quia maior etiam temeritas videtur esse in laico, quod audeat sese diuinis ministeriis ingerere. Atq; hoc modo videntur intellexisse irregularitatem hæc fere omnes auctores, quamuis non ita distincte illam explicauerint.

Quæ carentia ordinis requiratur ad hanc irregularitatem incurrendam.

Am vero explicare necesse est, quid requiratur ad hanc irregularitatem incurrendam. Duo enim concurrere necesse est, primum est carere ordine: secundū est ministrare in tali ordine: & circa utrūque aliqua notanda sunt. Circa primum contingere potest vt ordo omnino receptus non sit etiam exterius, & tunc nulla excusatio nec ignorantia locum habet. Potest idem accidere vt ordo sit receptus, sed tamen cum substantiali defectu, & tunc posset ignorantia excusare: per se tamen sufficit ille defectus ad irregularitatem iuxta communem sententiam; quia illa ordinatio nulla fuit. Potestque confirmari ex dict. c. 2. ibi, *cum non imposuisses ei manus*, si præcisè illa verba pro tali carentia iūmātur, quæ in illo ordine censetur esse substantialis, vt late Bellarm. li. 6. de Ordine cap. 9. & dicitur sequenti Tomo. Dico autem si illa verba ita intelligantur, quia satis conuenienter possunt pro tota ordinatione sacerdotali accipi, vt ex contextu constat, & Gloss. notauit & statim dicitur.

Denique contingit ordinem substantialiter esse receptum, & aliquid accidentale prætermisum esse, vñtionem scilicet aliquam vel quid simile, & tunc tria breuiter dicenda sunt. Primum illud, quod defuit, esse caute supplendum. Ita habetur in cap. 1. de sacramentis non iterandis, licet in casu illius textus dubium sit an carentia prætermissa fuerit accidentalitatis, scilicet manuum impositio: nam si ordo ille fuit subdiaconatus, vt habet vulgaris lectio, fuit accidentalitatis, si vero fuit diaconatus, vt alij legunt, habetur in antiqua collatione 3. Decretalium, sic res est dubia, vt constat ex propria materia, sed in præfenti priorem lectionem sequimur. Secundo dicendum est, nō esse vtendum ordine donec suppleatur defectus. Ita colligitur ex eo cap. licet, in eo supponatur potius quam exprimatur. Ratio vero est quia non cōfetur absolute data potestas, & executio, donec ordinatio perfecta sit. Quæres, quam graue peccatum sit. Respondetur communiter censeri mortale, & ex suo genere tale est propter rationem factam, tamen ex leuitate materiæ, si carentia prætermissa esset parui momenti, poterit excusari. Nihilominus dicendum est tertio, per hanc culpam licet grauem non incurri irregularitatem. Est communis in dicto cap. & apud Summistas verbo, *Irregularitas*, Syluest. nu. 14. Ang. n. 39. Ratio, quia nullo iure est expressa. Dices, ille sic ordinatus propter defectum ordinationis, quamuis accidentarium, est suspensus ab executione ordinis, donec defectus suppleatur: ergo sic ministrando efficitur irregularis. Respondetur negando antecedens: illa enim nō est propria suspensio, quæ fit canonicum impedimentum, sed est quedam prohibitio, quæ ex natura rei sequitur ex tali defectu: & ideo, licet peccatum aliquod sit sic ministrare, nō tamen ea de causa irregularitas, vel alia Ecclesiastica pœna incurritur.

Superest vero dubium, si contingat ordinationē substantialiter diuidi, an ministrare dimidiato ordine (vt sic dicam) sit sufficiens causa irregularitatis. Vt v.g. cum ordinatur sacerdos, imprimitur character, & datur potestas ad conficiendum corpus Christi verū per traditionem calicis, & c. cum propria forma. Ponamus ergo aliquem sic ordinari, & postea omitti manuum impositionē, in qua datur potestas

11

Belarm.

12

Quid si aliquid accidentale prætermisum sit, quæ carentia potestas prætermissa est.

1. Conclusio.

2. Conclusio.

3. Conclusio.

Sylu.

Angel.

Obiect.

Responsio.

13

An irreg. si ministrat in parte quam non habet, qui dimidiatam ordinationem non accepit, absol.

An consecratus Episcopus, cuius prætermisso Diaconatu, aut alio inferiori ordine sit irregularis exercendo Pontificalia.

Conclusio.

Conclusio.

Maiol.
Quid si mi-
nistres in
parie quam
accepit.

absolue[n]di; tunc dicimus ordinationem esse, quasi substantialiter diuisam, quia valida est quoad collationem prioris potestatis in Corpus Christi verum; inualida autem quoad collationem potestatis clauum. Vnde dubium est an talis clericus absolue[n]do, seu audiendo confessiones sacramentales, fiat irregularis. Ad quod affirmative respondendum cenfeo, quia ministrat in ordinem, quem non habet. Et ita tenet Maiolus lib. 4. c. 13. n. 8. Difficultas ite[m] est, an sic ordinatus Missam celebrando fiat irregularis. Et ratio dubitandi sumitur ex capite 2. de Cler. non ord. minist. ubi irregularis esse dicitur, qui sine manu impositione Missam celebrare ausus est. Sed iam diximus per manu impositionem ibi significari totam ordinationem sacerdotis, illumque, de quo ibi sermo est, fuisse mere Diaconum; hic autem de quo agimus, reuera est sacerdos quoad primariam potestatem eius. & ideo illius ministerium exercendo non credo fieri irregularem, quia nullibi est expressa hæc irregularitas, & quia respectu talis ministerij ille defectus accidentarius est.

Ob quod ordinis ministerium incurratur irregularitas hæc.

14
2. Conclusio.

Circa alteram partem de ministerio necessario ad hanc irregularitatem incurrendam, in primis statuendum est. Nullum ministerium, quod aliquo modo per laicos exerceri potest, sufficere ad hanc irregularitatem incurrendam. Propter quod fundamentum diximus in 3. Tom. Disput. 31. sect. 4. laicum non fieri irregularem baptizando sine solennitate, etiam quando peccat id faciendo sine necessitate: è contrario vero laicum, vel quemlibet non sacerdotem baptizantem solenniter, etiam in articulo necessitatis, fieri irregularem, quia in priori casu non usurpat actum ordinis, in posteriori vero usurpat, neque excusatur propter necessitatem, quia hæc esse potest baptismi, non autem solennitatis eius. Et hæc regula est communiter recepta, ut patet ex Antonino 3. p. tit. 28. cap. 1. Nauarr. in Summ. cap. 22. nu. 7. & cap. 27. num. 242. & aliis quos dicto loco retuli. Vnde etiam è conuerso alia regula generalis est: Clericum exercendo actum ordinis, quem habet, nunquam incurrit hanc irregularitatem, propter usurpationem iurisdictionis, nam hæc irregularitas solū lata est in eum, qui usurpat potestatem ordinis. Hinc sacerdos audiens confessionem, & absoluens non subditum, non incurrit irregularitatem, quia non exercet actum ordinis, quem non habet, sed usurpat iurisdictionis. Et simili ratione sacerdos simplex solenniter baptizando sine licentia Parochi, aut vngendo, &c. non fit irregularis: nec denique Episcopus ordinans sibi non subditum, vel in aliena Diocesi, sine licentia Diocesani, incurrit hanc poenam sed per aliam legem suspenditur. Necessarium ergo est actum alicuius ordinis usurpare.

15
Ap. sufficit
usurpare
actus mi-
noris ordi-
nis.
Pars neg.
Syluest.
L. Thom.
Angel.

Conclusio.

Inquiri autem potest primo, an sufficiat usurpare actus minorum ordinum. Partem enim negatiuam tenet Syluest. verb. Irregularitas, qu. 12, quod solum probat, quia D. Thom. in 4. d. 24. qu. 2. a. 3. ad 9. dicit, actum minorum ordinum posse licite fieri per laicos, quamuis illi non habeant ad hoc officium. Idem tenet Angelus numer. 38. Obstant autem huic sententiæ primo illa verba c. 1. de Cleric. non ordin. ministr. Si aliquod diuinum officium exercuerit non ordinatus: nam etiam officia minorum ordinum ad diuinum officium pertinent: Obstat secundo quod clericus excommunicatus ministrans ex officio in minoribus ordinibus, fit irregularis, ut supra dixi. Disp. 12. sect. 2. eadem autem ratio in presenti esse videtur. Propter quod dicendum cenfeo, quoties aliquis exercet quemcunque ordinem tamquam ordinatus in eo cum non sit, fieri irregularem, secus vero esse, quando solum exercet ministerium eo

A modo quo secundum consuetudinem solet per laicos exerceri, atque ita est dicta sententia intelligenda, ut sentit Nauarr. c. 27. num. 242. referens alios: Quando vero censetur aliquis ministrare ex officio in aliquo ordine, sumi potest ex dictis in citata Disput. 12. & in 11. sect. 3. Nam ille modus administrandi, & illa actio, quæ sufficit in clerico excommunicato ad incurrendam aliam irregularitatem, sufficit ut usurpata à laico seu non ordinato, sit sufficiens causa huius irregularitatis.

Addendum vero præterea est, necessarium esse ut talis actio cum peccato fiat, quia hac irregularitas maxime poenalis est, & ideo si culpa cessat, non incurritur. Ac propterea interueniente ignorantia probabilis non incurritur hæc irregularitas, ut docent omnes. Deinde requiritur, ut actus serio, & non ioco fiat: nam si laicus consecraret animo representandi, vel fingendi tantum exterius, non incurrit hanc irregularitatem. Ita Syluest. Angel. & Nauarr. qui allegat c. Illud, 15. q. 1. in quo solum dicitur, eum qui per iocum percutit, iniuriam non facere, quia iniuria in affectu facientis consistit. Alij citant c. Illud, ead. caus. & qu. 1. ubi solum dicitur, illa esse verba bona aut mala censenda, quæ ex nostris pendunt electione. Itaque aduertendum est, aliud esse facere hoc ministerium per iocum, aliud vero sine intentione conficiendi sacramentum, vel aliquid huiusmodi. Prior modus contingit quando tota actio exterior ludica est, & solum per modum cuiusdam representationis: & tunc verum quidem est nullam incurri irregularitatem, licet actio illa non careat graui culpa, quia cedit in iniuriam & irreuerentiam sacramenti. Ut enim recte dicit Glossa in dict. capit. Illud, per iocum non fit iniuria, nisi sit noxius res autem adeo sacras in iocum asserre, est contra reuerentiam eis debitam, & ideo omnes fatentur illud esse graue peccatum. Tamen quia illud vere non est ministrare in ordine, ideo per hoc delictum non incurritur hæc irregularitas. Addit vero Maiolus excipendum esse, nisi talis iocus fiat in derisum & contemptum talis ministerij, quia illud est grauius delictum, quod reddit operantem saltem de heresi suspectum, ac proinde irregularem. Sed grauitas delicti non satis est, nisi ostendatur ius propter illud imponens irregularitatem: de heretico vero vel suspecto de heresi infra dicemus.

Maior difficultas est quando ministerium interiori actione serio agitur: tamen sine intentione interiori faciendi verum ministerium: & de hoc casu non loquuntur tam aperte dicti autores. Nauarr. tamen dict. n. 247. excusat in foro conscientie ad irregularitatem clericum primæ tonsuræ solenniter cantantem Epistolam cum manipulo, si noluit facere tanquam subdiaconus: ergo eadem ratione idem dicendum erit in quolibet alio ministerio. Et potest confirmari, quia censura non incurritur nisi per actum perfectum, qui maxime pendet ex intentione facientis: ergo idem est in irregularitate: sed qui ministrat sine intentione non exercet perfectum actum in illo ordine, imo neque verum, quia baptizare sine intentione, non est baptizare, & sic de reliquis ministerijs: ergo qui sic operaretur, non potest dici ministrare in ordine quem non habet, ergo neque incurrit hanc irregularitatem. Confirmatur secundo exemplis de rebaptizante exterius sine intentione, qui non incurrit irregularitatem, & de persistente exterius hæresim sine animo interno, qui non incurrit excommunicationem hæreticorum.

Nihilominus sententia hæc difficilis est. Primo, quia si loquamur de illis ministerijs in quibus sacramentum non conficitur, vix potest intelligi quid operetur talis intentio non exercendi verum actum ordinis, aut operandi tanquam Diaconum vel Subdiaconum, si adest voluntas faciendi, eundem actum externum cum eodem ornatu, & solennitate, & se-

no quoad totum ritum & modum externum. Aut enim hoc sufficit ad incurrendam hanc irregularitatem, aut impossibile est illam incurrere, quia nemo sciens se non esse subdiaconum, potest intendere optari tanquam verus subdiaconus: ergo non potest aliter intendere hoc ministerium, quam volendo talem ritum externum modo explicato. Ad ministerium etiam sacramentorum applicatur eadem difficultas, quia non ordinatus non potest verum efficere sacramentum, ergo seclusa hæresi, vel crassissima ignorantia, nullus sic ministrans potest intendere verum sacramentum, quia scit sibi esse impossibile: ergo frustranea redditur talis irregularitas, neque per illam homines arcentur ab illo delicto quod lex vitare & punire intendit, nimirum ab usurpatione exteriori, ministerij alicuius ordinis. In quo est magna differentia inter hanc legem, & eam quæ punit rebaptizantem, vel hæreticum: nam hæc directe intendunt punire hæresim, vel explodere errorem, & ideo requirunt animum seu intentionem veritatis contrariam: hæc vero lex solum intendit punire sacrilegium quod committitur in usurpatione ministerij alicuius ordinis ad quam usurpationem sufficit voluntas faciendi exterius ministerij, etiam si fiat sine intentione conficiendi sacramentum, quæ moraliter impossibilis est sine errore.

Accidit præterea, quod nunquam sacramentum ministratur ex officio, quin alia actiones sacræ fiant pertinentes ad officium talis ordinis, in quibus non potest alia intentio postulari, nisi voluntas faciendi illas: ergo hoc satis erit ad incurrendam talem irregularitatem. Ut v. g. si quis baptizet sollemniter, etiam si in ritu substantiali non habeat intentionem baptizandi, usurpat tamen totum officium proprium sacerdotis, quod satis est ad incurrendam irregularitatem: nam si quis non sacerdos hoc ministerium usurpet circa puerum iam priuatim baptizatum, ex sententia omnium irregularis fiet: ergo idem erit etiam si sic baptizet cum simili sollemnitate. Idem dico de non sacerdote celebrante Missam sine intentione conficiendi sacramentum, aut offerendi verum sacrificium, nam ille nihilominus diuinum officium exercet, & benedicit ut sacerdos, & orat nomine Ecclesiæ ut publicus minister eius: hoc ergo satis est ad incurrendam irregularitatem. In sacramento etiam Confessionis, quod maxime videtur sine accidentali ritu fieri, certum est, illum qui se fingit sacerdotem, & illud iudicium usurpat, hanc irregularitatem incurrere, ut latius tractaui superiori tomo: neque effugit quipsiam irregularitatem hanc, eo quod absolutionem proferat sine intentione absolueendi, alioquin iniquissimi homines facile vitarent hanc penam, & assequerentur quidquid hoc medio intendere possent. Vnde opinor non vitare illam, etiam si confessionem quis audiat, & absolutionem non conferat, neque habeat animum proferendi illam, quia satis usurpat potestatem clauium audiendi confessionem, ut iudex in illo foro, quacumque intentione id faciat. Denique idem est in aliis sacramentis. In matrimonio vero illud est singulare, quod per ministerium circa substantialia sacramenti non potest hæc irregularitas incurriri, quia illud per se non spectat ad officium sacerdotis. Et quamuis ex decreto Concilij Tridentini necessaria sit præsentia Parochi ad validitatem matrimonij, tamen neque ad illud necessarium est quod sit sacerdos, neque ibi exercet proprie actum ordinis, sed magis iurisdictionis: & ideo licet laicus in eo actu se fingeret Parochum, non incurreret irregularitatem. At vero in accidentali sollemnitate illius sacramenti potest incurriri hæc irregularitas, scilicet, sollemniter benedicendo sponfos sine sacerdotio: & tunc profecto parum videtur referre intentio faciendi verum actum. Itaque si exterius serio usurpatur ministerium ordinis, hoc satis esse credo ad hanc irregularitatem incurrendam, quidquid sit de alia intentione, & hoc modo esse intelligendam communem sententiam.

Adde denique necessarium esse, ut qui sic operatur, sit capax irregularitatis. Vnde femina si hoc ministerium usurpet, non fit propterea irregularis, quia non est capax eius: quod supra animaduertit Maiolus n. 6. Debiisset tamen idem dicere de non baptizando ministrante, quia etiam non baptizatus non est capax irregularitatis, maxime illius: quæ ob delictum lata est, quia non baptizatus est extra forū Ecclesiæ: unde non est dubium, quin cap. 1. de Cler. non ord. minist. dicens, *Si quis baptizauerit, &c.* ad membra Ecclesiæ loquatur, nam omnis lex ad eos qui sub lege sunt, loquitur. Ex quo fit vltimo, ut etiam excusentur hi, qui per Pontificiam dispensationem aliquos actus ordinum sine ipsis ordinibus efficere possunt. Quamuis enim in aliquos actus ordinum non possit cadere hæc dispensatio, ut sunt oblatio sacrificij, absolutio à peccatis, & similes qui per se pendunt ex charactere sacerdotali, & alij qui cum eadem proportionem omnino pendunt ex consecratione Episcopali, tamen in aliis cadit hæc dispensatio, sic enim Presbyter ex dispensatione aliquando confirmat, vel dat minores ordines, vel foras etiam subdiaconatum. Quæ dispensatio facilius habet locum in actionibus, quæ non pertinent ad effectum sacramentorum, sed ad alia officia Ecclesiastica, ut sunt cantare sollemniter Epistolam, vel ministrare in altari modo proprio alicuius ordinis, sine tali ordine, aut benedicere sollemniter & Episcopali modo, & similia, quæ latius tractantur in 4. d. 25. Supposita ergo Papæ dispensatione, clarum est cessare irregularitatem, quia cessat culpa, quia illa iam non est ordinis usurpacio, sed licita administratio similium actuum.

SECTIO V.

Virum per indignam Ordinis administrationem irregularitas incurratur.

IN questione hac duas regulas generales statuere possumus. Prima est, illum clericum fieri irregularem qui exercendo ordinem, censuram violat: sic excommunicatus maiori excommunicatione, vel suspensus ab ordine, vel interdictus personaliter, irregularis efficitur ministrando in suo ordine sicut prius. Celebrans item in loco interdicto aliter quam illi concessum est, irregularis fit. Quæ omnia constant ex toto titulo de Cleric. excomm. min. & ex cap. 1. de Sent. & re iudic. in 6. & ex c. 1. & c. 1. qui, & c. 1. qui, de Sent. excomm. in 6. Et late tractata sunt Disp. in sect. 3. & Disp. 12. sect. 2. vbi de excommunicatione maiori dictum est. Similia etiam diximus de Suspensione & interdicto: & ideo in hac irregularitate explicanda hic amplius non immorabimur. Dixi, *exercendo ordinem*, primo quidem, quia si exerceat actum eo modo, quo sine ordine exerceri potest, non fit irregularis, ut ibidem late exposui. Item, quia licet sacerdos minori excommunicatione ligatus, celebrando peccet contra illam censuram, non fit irregularis, quia non peccat formaliter exercendo ordinem quod actionem significat, sed recipiendo sacramentum, iuxta cap. vlt. de Cleric. excomm. ministr. Per receptionem autem sacramenti nunquam incurratur hæc irregularitas, sed per solam administrationem.

Secunda regula est, per ordinis administrationem, quantumvis illicitam, quæ contra censuras non fit, nunquam incurriri irregularitatem. Probat, quia nulla talis irregularitas inuenitur in iure expressa. Signum etiam est, quia Summi verba. *Irregularis*